

BUDSKABER

Samrådsspørgsmål J: Reforme i FN

Åbent Samråd i Udenrigsudvalget den 7. februar 2017

Taletid: 10-12 minutter

Samrådsspørgsmål: Hvordan vil ministeren aktivt arbejde for reformer i FN, så organisationen hele tiden er i stand til effektivt at levere konkrete og efterspurgte resultater, således som det står i regeringsgrundlaget?

- FN og verdenssamfundet står overfor store globale udfordringer. Gennem de senere år er antallet af flygtninge og fordrevne vokset, så vi i dag står med et historisk højt antal mennesker på flugt og langsigtede væbnede konflikter, der fastholder lande i skrøbelighed. Voldelig ekstremisme spredes og menneskerettigheder krænkes i stor stil. Og vores planet er truet af knappe ressourcer og klimaforandringer. Alt sammen en udvikling, der truer menneskelig og økonomisk udvikling.
- Har vi så den rigtige værktøjskasse til at dæmme op for disse globale udfordringer?
- Både ja og nej. 'Ja' fordi vi har FN. Og 'nej' fordi der – som Hr. Mogens Lykketoft selv antyder i sit spørgsmål – er behov for reformer, ikke kun i FN, men i de multilaterale organisationer og institutioner i det hele taget.

For verden har brug for et stærkt, handlekraftigt og velfungerende FN, hvis vi effektivt skal kunne levere konkrete resultater.

- Det handler ikke kun om, hvor stor en procentdel af BNI man giver til udviklingssamarbejdet. Regeringen er stolt over, at Danmark med 0,7 pct. er med i den eksklusive klub, der leverer på FN-målsætningen. Det handler også om at kunne tænke nyt og innovativt. Om kompetencer og viden. Om måden vi samarbejder på i multilateralt regi. Og her har vi i Danmark også noget særligt at tilbyde FN.
- Det var også derfor udviklingsministeren allerede inden FN's nye generalsekretær Guterres var tiltrådt overrakte ham et positionspapir med danske prioriteter for FN. Vi har over for den nye generalsekretær konkret peget på tre områder, hvor der er behov for reformer, som vi gerne bistår med at få gennemført.
- For det første har vi understreget, at FN bør styrke sammenhængen mellem udviklingsmæssige og humanitære indsatser. Vi kan ikke yde en ordentlig hjælp i humanitære krisesituationer, hvis ikke vi tænker

langsigtet fra starten. Det gælder ikke mindst i forhold til at assistere internt fordrevne, som i alt for høj grad glemmes, selvom antallet nu er på mere end 40 millioner mennesker. Det internationale samfund må og skal forholde sig langt mere aktivt til dem. Det vil Danmark gerne bakke op om, helt i forlængelse af den nye udviklingspolitiske strategi, hvor vi går foran med en sammenhængende indsats. Vi har derfor tilbudt vores støtte til generalsekretæren - både finansielt og i form af politisk lederskab bl.a. som opfølgning på det Humanitære Topmøde i Istanbul.

- For det andet har vi understreget, at FN bør blive bedre til at inddrage den private sektor og etablere partnerskaber. Fremtidens udviklingssamarbejde handler ikke om at bygge brønde og hospitaler på traditionel vis. Hvis vi skal indfri verdensmålene, skal vi bruge udviklingsbistanden som katalysator for bæredygtige investeringer. Det gælder også FN's indsatser. Vi skal imødekomme efterspørgsel efter finansiering, viden, teknologi og jobs. Danmark har som det første land i verden lanceret et nyt innovativt partnerskab i form af en verdensmålsfond. Ambitionen er at sikre 4-5 mia. kr. til risikovillig kapital, der kan bringes i spil i nogle af de lande, hvor udfordringerne er

størst, og hvor det som virksomhed kan være svært at investere uden et lille skub i ryggen. Det skal bidrage til investeringer i verdensmålene for op til 30 mia. kr. På den baggrund har vi fra dansk side derfor bl.a. tilbudt Guterres at bistå med vores viden om mobilisering af privat kapital til udviklingsformål via sådanne innovative offentlige-private partnerskaber. Vi har også fremhævet styrkelse af skattesystemer og bekæmpelse af ulovlige pengestrømme som områder, hvor vi gerne træder til.

- For det tredje har vi understreget, at FN må fokusere på at styrke arbejdet med konfliktforebyggelse og fremme af politiske løsninger. Dette kræver bedre koordination mellem FN's indsatser og afdelinger. Det ligger i god forlængelse af, at Guterres selv fremhæver, at hele FN skal have forebyggelse og diplomati som sit styrende fokus. FN's indsatser inden for fred og sikkerhed, bæredygtig udvikling og menneskerettigheder skal forbindes i praksis. Dette kræver markante ændringer i FN's kultur, processer og strukturer. Som en mangeårig bidragsyder til FN's fredsopbygningsarkitektur står Danmark godt placeret til at støtte op om generalsekretærens reformer på dette område. Vi har en stærk stemme i FN og bidrager på flere fronter til konfliktforebyggelse. Danmark har vist

lederskab og påtaget sig et centralt ansvar i FN-støttede fredsskabende indsatser i bl.a. Mali og Libyen. Gennem FN støtter Danmark desuden Jordan og Libanon med efterforskningsteknikker, der er i overensstemmelse med menneskerettighederne. Det skal bidrage til, at landene sikrer en fair rettergang baseret på beviser i stedet for tilståelser. Det er med til at øge tilliden til landenes retssystemer og dæmme op for radikaliserings.

- Et handlekraftigt og effektivt FN er i Danmarks interesse. FN's Sikkerhedsråd bør udvides til bedre at reflektere verdensordenen i dag. Det er vores holdning, at Rådet bør udvides med både permanente og ikke-permanente medlemmer – også med repræsentation fra Afrika. Det er klart, at sådanne reformer er vanskelige at få igennem. Men vi bliver ved med at presse på, da spørgsmålet om FN's legitimitet og effektivitet er på spil.
- Vi er et lille og åbent land, der har meget at vinde ved at søge fælles løsninger på grænseoverskridende problemer. Derfor ønsker regeringen et fortsat stærkt dansk multilateralt engagement og aftryk også i FN. Det er

en helt central prioritet i regeringsgrundlaget og kommer jo også til udtryk gennem vores beslutning om, at Danmark stiller op til FN's Menneskerettighedsråd i 2019-2021. I FN ser vi, at rettighedsspørgsmål er kendetegnet ved stærke værdipolitiske sværds slag mellem medlemsstater. Vi vil derfor bruge et dansk medlemskab i Rådet til at styrke FN's normative arbejde på menneskerettighedsområdet.

- Med positionspapiret til Guterres er vi allerede godt i gang med implementeringen af danske fingeraftryk.
- Men som Hr. Mogens Lykketoft ved fra sin tid som formand for FN's Generalforsamling, er det ikke en let opgave at reformere FN. Det er en politisk vanskelig opgave, hvor mange lande har mange interesser på spil. Det er en opgave, der tager tid.
- Danmark kan ikke reformere FN på egen hånd. Vi skal som et lille og progressivt land naturligvis have høje ambitioner for FN og det multilaterale samarbejde. Men vi skal også have realistiske forventninger til, hvilke reformer vi kan få igennem - og hvor hurtigt.

- Når det er sagt, så tror jeg, at vi med FN's nye generalsekretær Guterres har gode muligheder for at påvirke og få gennemført reformer, som kan styrke organisationen. Guterres har i sine første taler bl.a. lagt vægt på behovet for at gøre op med søjleopdelingen af FN's arbejde. Han har peget på behovet for at forbedre samarbejdet mellem de sikkerhedspolitiske, udviklingsmæssige og humanitære aktører med henblik på at styrke effektiviteten af FN's arbejde på landeniveau. Det er prioriteter, denne regering bakker op om.
- Danmark skal selvfølgelig udnytte, at en reformivrig generalsekretær har sat sig i spidsen for FN og erklæret sig parat til at få FN gearet til at håndtere de store globale udfordringer. Det fortjener hele verden.

Tak for ordet.